

Основи сертифікації продукції

Визначення і терміни в області сертифікації потрібні для забезпечення єдиного розуміння фахівцями правил і процедур сертифікації і акредитації в міжнародному масштабі. Терміни і визначення встановлені вказівками ISO/IEC2 і на європейському рівні закріплені в стандарті EN 45020.

Сертифікація - контрольні випробування, на основі яких встановлюють відповідність продукції або послуг вимогам нормативного документу, по якому здійснювалося виготовлення продукції або надання послуг, і які проводяться третьою незалежною стороною.

Сертифікація відповідності - дія третьої сторони, яка доводить, що належним чином ідентифікована продукція, процес, послуги відповідають конкретному стандарту або нормативному документу. Мета цієї роботи - забезпечення відповідності продукції або послуг прийнятим вимогам на основі результатів випробувань, проведених третьою стороною.

Система сертифікації - це система, яка має власні правила, процедури і управління для проведення сертифікації відповідності і функціонує на міжнародному або національному рівні.

Орган по сертифікації - орган, який проводить сертифікацію відповідності самостійно або ж здійснює нагляд за цією діяльністю, яку проводить інша організація за його дорученням.

Сертифікат відповідності - документ, який вказує на те, що певна продукція, процеси і послуги належним чином відповідають конкретному стандарту або нормативному документу. Останній видають по правилами системи сертифікації.

Знак відповідності - знак, який гарантує, що ця продукція, процеси або послуги відповідають конкретному стандарту або ж нормативному документу. Знак видають відповідно до правил системи сертифікації.

Третя сторона - особа або орган, який визнають незалежними від сторін (виробника і споживача), що беруть участь в питанні, яке розглядають або обговорюють.

Випробування - технічна операція, яка полягає у встановленні однієї або декількох характеристик цієї продукції, процесів або послуг відповідно до встановленої процедури.

Випробувальна лабораторія - лабораторія, яка проводить випробування продукції і її характеристик.

Акредитація (лабораторії). Офіційне визнання того, що випробувальна лабораторія правомочна здійснювати конкретні випробування або конкретні типи випробувань.

Орган по акредитації (лабораторії). Орган, який керує системою акредитації лабораторій і проводить акредитацію.

Інтеграційні процеси у світовій економіці сприяли розвитку і удосконаленню в Україні процесів сертифікації і акредитації, погоджуючи їх з міжнародними стандартами.

У 1992 р. відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів» в державі почалася сертифікація продукції і послуг під керівництвом Держстандарту України. Прийнятий в 1993 р. Кабміном України Декрет «Про стандартизацію і сертифікацію», сприяв подальшому розвитку стандартизації і сертифікації в державі. Україна в 1997 р. увійшла до Міжнародної системи сертифікації МЕКСЕ і МЕКБ.

Сертифікацію продукції в Україні ділять на обов'язкову і добровільну.

Сертифікацію продукції здійснюють уповноважені на те органи по сертифікації - підприємства, установи і організації з метою:

- запобігання реалізації продукції, небезпечної для життя, здоров'я і майна громадян і природного довкілля;
- сприяння споживачеві в компетентному виборі продукції;
- створення умов для участі суб'єктів підприємницької діяльності в міжнародному економічному, науково-технічному співробітництві і міжнародній торгівлі.

Під час проведення сертифікації і при позитивному рішенні органу по сертифікації заявникові видають сертифікат і право маркірувати продукцію спеціальним знаком відповідності. Форму, розміри і технічні вимоги до знаку відповідності визначають державним стандартом. Знак відповідності не може бути застосований, якщо порушуються правила його використання. Відповідність продукції (товару), ввезеної і реалізованої на території України, стандартам, які діють в Україні, повинна підтверджуватися сертифікатом відповідності або свідоцтвом про визнання відповідності.